

Alkotmánybíróság

Donáti u. 35-45.
Budapest
1015

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/01163-3/2019	
Érkezett: 2019 AUG 23.	
Példány: 2	Kezelőiroda:
Tisztelt Alkotmánybíróság! let: 0 db	ju'

Ügyszám: IV/1163-1/2019

Alulírott, [REDACTED]

[REDACTED]ján a fenti ügyszámon benyújtott alkotmányjogi panaszommal kapcsolatban, az Alkotmánybíróság főtítkára, Dr. Bitskey Botond által jegyzett, 2019. július 15. keltű felhívásra, a megadott 30 napos határidőn belül az alábbi

hiánypótlást

terjesztem elő.

A felhívást 2019. július 23-án vette kézhez a Dr. Benke Barnabás Ügyvédi Iroda, benyújtási határidő ez alapján 2019. augusztus 22, így a hiánypótlás az előírt 30 napos határidőn belül került benyújtásra. Indítványozó megjegyzi, hogy az eredeti, pecsétes, aláírt panasz + beadott javítások mellé csatolta az egybefoglalt panaszt is, melyen nem szerepel ügyvédi aláírás és pecsét. A jelen hiánypótlást ezen, a javításokat tartalmazó példányra alapítja.

Indítványozó véleménye szerint kérelme megfelel a panasz befogadhatósága formai követelményeinek: az alkotmányjogi panaszt a rendelkezésre álló határidőn belül terjesztette elő, megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezéseket, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a támadott bírói döntéseket, tartalmaz a bírói döntések alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, valamint rögzíti a kifejezett kérelmét a támadott ítéletek megsemmisítésére. Jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, érintettségét felperesi pozíciója jelenti.

A hiánypótlási felhívás szerint a kérelem nem tartalmaz kellő alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a támadott döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Indítványozó ezért a hiánypótlását panaszra ezen részének részletesebb kifejtésére, megalapozására összpontosítja.

Ugyanakkor fel szeretné hívni a tisztelt Alkotmánybíróság figyelmét arra, hogy indítványa három bírói döntést érint, melyekben összességükben fél tucatnál több olyan egyértelmű, a kereset elutasítását, illetve az elutasítás hatályában történő fenntartását közvetlenül eredményezhető jogsértő bírói jogértelmezés, a jogszabályok szövegével kifejezetten ellentétes jogalkalmazás szerepel, melyek nem állnak összhangban az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel sem. Ezeket indítványozó kifejezetten megjelölte, sérelme lényegét összefoglalta. Az Alkotmánybíróság bírói döntéseket megsemmisítő határozatai tanulmányozása, ezek indítvánnyal való összehasonlításuk alapján az a véleménye, hogy a teljesített kérelmek döntő többsége esetében csak bonyolultabb, ámyaltabb összefüggésekkel, részletesebben kimunkált

érveléssel állapítható meg a bírói döntések alaptörvény-ellenessége. Jelen ügyben viszont a véletlenszerűséget - nagy számuk és változatosságuk miatt - kizáró és kirívó jogsértésük miatt, ez lényegesen egyszerűbben fogalmazható meg, alkotmányjogi érvekkel történő alátámasztásuk is egyértelműbb, nyilvánvalóbb, valamint egyszerű, közérthető rövidebb megfogalmazást is lehetővé tesz. Indítványozó ennek ellenére igyekszik mindegyik rész-sérelmet az Alkotmánybíróság és az EJEB korábbi határozataiban foglalt megállapítások idézésével, felhasználásával kellően megfogalmazni, alátámasztani és megalapozni.

Az alkotmányjogi panaszbeli sorrenddel szemben indítványozó a hiánypótlást az elsőfokú döntés alaptörvény-ellenessége részletes bemutatásával kezdi azon megfontolásból, hogy esetleges megsemmisítése közvetlen hatása lehet a másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban hozott döntésekre, mivel ezekben csak a megelőző döntések helybenhagyása történt. A helybenhagyó döntések miatt így az elsőfokú döntés vált az ügyben a végleges döntéssé. Ezért kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy amennyiben a hiánypótlást elfogadhatónak tartja a kérelem befogadására, akkor az elsőfokú döntéssel kapcsolatos előterjesztést vizsgálatával kezdje az eljárást. Ugyanakkor, ha nem ért egyet indítványozó ezen okfejtésével, akkor is lehetősége van vizsgálatának az elsőfokú döntésre való kiterjesztésére, melyet ez esetben indítványozó egyben kér is.

1. A Fővárosi Törvényszék 66.P.20.338/2016/33. számú ítélete

- [66] Indítványozó itt is kihangsúlyozza, hogy a 6 évig tartott, 2-2 elsőfokú, másodfokú és Kúria döntést tartalmazó eljárást elindító kereset annak egyszerű eldöntésére, és a döntés következménye levonására irányult, hogy két – földhivatali érkeztető bélyegzővel, és annak alapján történt hivatalos iktatású – ingatlannyilvántartási bejegyzési kérelem közül melyik érkezett be a földhivatalba előbb [10]. Ha pedig igaz indítványozó kereset alapjául szolgáló, bizonyítékokkal alátámasztott állítása, mely szerint a tulajdonjogbejegyzési kérelem időben megelőzte az jelzálogjogbejegyzési kérelem okmányai beérkezését, akkor a bíróságnak arra kellett volna választ adnia döntésében, hogy alperes ki tudta-e menteni magát a Ptk. 339.§ (1) bekezdése szerinti kötelezettsége alapján a károkozó felelőssége alól, be tudta-e bizonyítani, hogy az ingatlannyilvántartási jogszabályoknak megfelelő eljárásban, jogszerűen jegyezte-e be a tulajdonjog bejegyzését megelőző rangsorban a jelzálogjogot[15][18].
- [67] Közismert és nyilvánvaló, bizonyítást nem igénylő alapvetés, hogy ezek eldöntése az ingatlannyilvántartásban elfekvő földhivatali okiratokon szereplő érkeztetési, iktatószámok bélyegzőkön szereplő dátumok összehasonlítása nélkül nem lehetséges.
- [68] Tényként állapítható meg, hogy az eljárásban hozott, a keresetet elutasító elsőfokú, majd az elutasítást helybenhagyó másodfokú ítélet meghozatala során a bíróságok az indítványozó hiábavaló küzdelme ellenére nemcsak nem tartották szükségesnek ezen két alapvető bizonyíték figyelembevételét, de egyetlen gondolattal nem indokolták, hogy miért nem veszik figyelembe érvelését [12] [15]. Enélkül pedig a keresetet illetően döntést hozni nem lehet, amennyiben a károsult teljesítette ugyanezen jogszabály által meghatározott bizonyítási kötelezettségét. Ez utóbbit az elsőfokú bíróság elismerte.
- [69] Az elsőfokú bíróság ezen túlmenően a keresetet kifejezetten Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt, a kártérítési felelősség alól a károkozó saját kimentését biztosító lehetősége szabályzásával ellentéte-

sen – lényegében a jogszabály kifejezett megváltoztatásával – utasította el. Indokolása szerint a károsult kötelessége lett volna annak bizonyítása, hogy a károkozó alperes bejegyzési eljárása vele szemben felróható módon jogsértő volt, és mivel ennek indítványozó nem tett eleget, a keresetet el kellett utasítsa [19] [21]. A jogszabály a károkozó kimentésére vonatkozó szabályozása részletes, egyértelmű és semmiféle értelmezést nem tesz lehetővé. Kifejezetten a károkozó kötelezettségévé teszi saját felelőssége alóli kimentése bizonyítását annyira, ha ennek nem tesz, vagy nem tud eleget tenni, akkor kártérítési felelőssége megállapítására kötelezi a bíróságot. Az ítéletbeli elírás, téves fogalmazás kizárt, hiszen indítványozó folyamatosan követelte a károkozó kimentése bizonyítását. Erre nyilvánvalóan a dátumbélyegző lenyomatokon szereplő adatok felhasználásával kerülhetett volna sor, ekkor viszont magyarázatot kellett volna adnia arról is, hogy hivatalos, elrendelt hiánypótlási eljárás és határozat hiányában milyen jogilag alátámasztható módon cserélte fel a kérelmek ranghelyét. Ezzel vége is lehetett volna az eljárás jogalap meghatározására irányuló részének, akár 2013-ban a második tárgyalás után. Az egész eljárást áttekintve, a látszat szerint ezt mindenképp el akarta kerülni az elsőfokú bíróság.

- [70] A Ptk. 339. § szerint a kártérítési eljárásban alperesnek egyetlen bizonyítási kötelezettsége volt tehát, annak bizonyítása, hogy a jelzálogjog bejegyzési eljárása során, az Inyvtv. és saját belső szabályzata alapján járt el, magatartása, eljárása a jogszabályoknak megfelelő volt, kárfelelősség nem terheli. Amennyiben védekezését a bíróság elfogadja felmenti, amennyiben nem fogadja el, megállapítja a kártérítési felelősségét. Tekintettel arra, hogy alperes védekezése során, ellenkérelmében a bejegyzési eljárása részleteiről, annak jogszerűségéről érdemi védekezést nem terjesztett elő, az eljárás berekesztése után a bíróság, ennek hiánya miatt közbenső ítélettel kötelezően meg kellett volna állapítsa kártérítési felelősségét. Mivel ez nem így történt, az elsőfokú bíróság úgy zárta le az eljárást, hozott ítéletet, hogy nem fejezte be a Ptk. 339.§-a szerint az eljárást, nem bírálta el a károkozó kimentését. Indítványozó álláspontja szerint az elbírálatlanság a felsőbb bíróságok helybenhagyó döntései miatt a jogerős döntésben is fennmaradt.
- [71] További, az Alaptörvénnyel való összhangot figyelmen kívül hagyó jogsértés, amely a következetes Alkotmánybírósági határozatok alapján megállapítható, az indokolás hiánya, az indítványozó keresetében megfogalmazott, a tárgyalásokon előadott és beadványaiban szerepeltetett érvelések alperesével, valamint a bíróság esetleges eltérő véleményével való ütköztetésének hiánya, továbbá annak az indokolásában történő rögzítése, melyeket és miért nem tartotta elfogadhatónak. Az ítélet indokolásában egyetlen mondat sem szerepel, amely az indítványozó részletes, kimunkált érvelésével szemben indokolta volna a bíróság ellentétes álláspontját. Kirívóan jogsértően, kritika és tartalma elemzése nélkül vette át ugyanakkor (az indokolás szerint „elfogadta”) alperes érvelését, miszerint a korábbi, az indítványozó által kezdeményezett közigazgatási eljárásban a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jelzálogjog előbb érkezett a földhivatalba, mint a tulajdonjog bejegyzési kérelem. Felperes ezzel kapcsolatban csak az erre alapozott döntéssel – nem a tartalmával - kapcsolatban mutat rá arra, hogy az elsőfokú bíróság indítványozó érvelését az **alperes ezen állítása iratellenességével kapcsolatban** úgy hagyta figyelmen kívül, reagálás nélkül, hogy indítványozó többször részletes „védekezést” terjesztett ellentétes értelme bizonyítása érdekében.
- [72] Előbbieket alapján az elsőfokú bíróság nem biztosította döntésének alaptörvénnyel való összhangját, megsértette indítványozó XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, annak majdnem minden részjogosítványát. Nem juttatta érvényre az alaptörvény rendelkezéseit,

indítványozó álláspontja szerint nem igényel részletes és jogilag is kimunkált érvelést annak bizonyítására, hogy döntése az indítványozó Alaptörvényben rögzített jogait sérti. A Ptk. 339. § (1) bekezdése által előírt, a károkozó saját kimentése érdekében történő bizonyítási kötelezettsége a károsultra való – a keresetét elutasítását eredményező – terhelése egyben azt is jelenti, hogy a bíróság úgy hozta meg döntését, hogy felperes keresetét nem a Ptk. 339. § (1) bekezdésében előírtak figyelembevételével bírálta el, hanem általa kreált jogértelmezés, jogalkotás alapján. Amennyiben a károkozó saját kimentése bizonyítását nem terjesztette elő, úgy kell tekintse, hogy a kimentés sikertelen, emiatt azonnal meg kellett volna állapítania kártérítési felelősségét. A károsult a számára előírt bizonyításokat ugyanis teljesítette. Laikus számára is nyilvánvaló, világos ugyanis, és ez indítványozó álláspontja is, hogy egy bírói döntés, amely nemcsak figyelmen kívül hagyja, de még szövegével kifejezetten ellentétesen is alkalmazza az országgyűlés által létrehozott azon kártérítési jogszabályt, amellyel kapcsolatban – közvetlen alkalmazási kötelezettsége miatt – mérlegelési, értelmezési lehetősége sincs, kizárólag csak alaptörvény-ellenes lehet. Ez a jogszabály közismert, a kártérítési eljárások alapja, ami kizárja véletlenszerű félreértelmezését.

- [73] Indítványozó keresete emiatt nyilván nem dönthető el ezen kérelmek érkezési sorrendje megállapítása, az okiratok „kézbevétele” nélkül. Az ezt figyelmen kívül hagyó, vizsgálatukat – hallgatólagosan ugyan, de ténylegesen – megtagadó bírói döntések a józan észnek nem megfelelőek, és nem erkölcsös célt szolgálnak. Az indítványozó által előterjesztett, alkotmányos jogait sértő bírói döntéseket érdemben befolyásoló lépések, érvelések nagy száma, továbbá a másodfokú bíróság által egy olyan extrém, a Ptk. a Pp. és az Inyvtv rendelkezéseit meghekkelő, az érvényes jogszabályokon felülemelkedő, az kártérítési ügyekre az ingatlannyilvántartás közhitelessége érvényesülését tagadó, az Alaptörvényt alapjában megsértő olyan virtuális jogi környezet kialakítása, melyben magának korlátlan felhatalmazást biztosít a károsult tulajdonszerzése visszamenőleges vizsgálatára, adásvételi szerződése feltételeinek visszamenőleges megváltoztatására majd ennek a „valós” eljárásban történtő felhasználására, olyan kirívó és kérlelhetetlen, indítványozóval ellenséges megatartásra utal, amely alapján indítványozó az egész eljárást is tisztességtelennek, az alperes-hatóság irányában elfogultnak, kirívóan részrehajlónak tartja, amely kimunkáltabb jogi érvelés nélkül is nyilvánvalóvá teszi ezen bírói döntések a károsult keresete elutasítását eredményező alaptörvény-ellenességét a XXVIII. cikk (1) bekezdésének a tisztességes eljáráshoz való joga megsértését. Ezen pontban leírtak alapvetően a másodfokú bíróságra vonatkoznak, de az egységes kép miatt indítványozó itt szerepelteti álláspontját.
- [74] Indítványozó álláspontja szerint annak bizonyításához, hogy az elsőfokú döntés ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése rendelkezésével, arra kell kellő indokolást előterjesztenie, hogy a bíróságnak a kereset elutasítása kizárólagos alapjaként megjelölt indokolása közvetlenül ellentétes a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglalt, kötelezően végrehajtandó, az eltérő értelmezését kizáró kötelezettségével. Ez pedig az indokolás szövege és a jogszabály szövege egyszerű összehasonlításával megállapítható.
- [75] Ennek ellenére [66] – [74] alatt indítványozó részletesen kifejtette, hogy a keresetet elutasító döntés meghozatala során a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos joga milyen részjogosítványai sérültek, ezek: keresete közvetlen elutasítását eredményező, a jogszabály közvetlen előírásával ellentétes bírói döntés; a jogszabály helyes alkalmazása esetén viszont, a károkozó saját felelősség alóli sikertelen kimentése miatt kötelezően meghozandó, kártérítési felelősségét megállapító ítélet elmulasztása.

tása (minimálisan a jogalap, közbenső ítélettel); keresete alapját képező bizonyítékok teljes figyelmen kívül hagyása; indítványozó érvelései teljes mértékben történő figyelmen kívül hagyása; alperes állítása kritika nélkül, tényként történő átvétele, a földhivatali okiratok tartalma vizsgálata helyett; döntése kirívóan téves, iratellenes tényállásra alapítása; alperes állításainak az indítványozó érvelésével történő ütköztetése elmulasztása; indokolási kötelezettsége megsértése, indokolása teljes hiánya. Indítványozó álláspontja szerint a felsorolt elsőfokú döntéssel kapcsolatos alapjogsértések száma olyan mértékű és jellegű, hogy nem igényelnének túlzottan részletes indokolást, mint a csak áttételesen, nehezebben megállapítható egy-egy részjogosítványt sértő bírói döntés. Indítványozó a fenti szövegre hivatkozva mégis kitér részletesebb indokolásukra.

II. Miért ellentétes az elsőfokú ítélet az alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel?

- [76] Az előző [75] alatti összegzésből egyértelmű az Alkotmánybíróság az 59/1993. (XI. 29.) AB határozatának aktualitása, mely a bírósághoz fordulás jogát nemcsak a beadványok előterjesztésének jogára szűkítette le, hanem ennél tágabban, a bírósági eljárásban a fél pozíciójának biztosításában értelmezte. E megközelítés szerint „a személyek alanyai, alakítói és nem tárgyai, „elszenvedői” a bírósági eljárásnak. Alkotmányban biztosított joguk van arra, hogy a bíróság az eljárásba vitt jogaikat és kötelességeiket elbírálja (s ne csak az ezeket tartalmazó beadványról mondjon véleményt), és arra is, hogy lehetőséget kapjanak a bírósági döntés alapjául szolgáló tényállással és jogi kérdésekkel kapcsolatban nyilatkozataik megtételére”. Indítványozó álláspontja szerint az eljárás a károsult reparációját segítő elv érvényesítése helyett, a bíróság alperes pernyerése érdekében járt el, keresete benyújtása után szerepe a hiábavaló beadványok sora – melyekre reagálás sem történt – elkészítésére korlátozódott, a tárgyalások során abban érdemi szerepe nem lehetett, valódi értelemben „elszenvedője” volt az eljárásnak.
- [77] Indítványozó alapvetőnek tartja a [48] alatt kifejtett véleményét, illetve a hivatkozást melyre alapította: „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.” 23/2018 AB határozat]. Hasonlóan a [49] alattit, mely szerint ez a jogszabály szövegével nyíltan ellentétesen hozott bírói döntés, a szabályozás felülírását jelenti, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének sérelmét, továbbá a 3026/2015. (II. 9.) AB határozat indokolását, mely szerint „A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás”. Az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban hangsúlyozta, hogy „[a]z Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvénynek ez a rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék.”

- [78] Indítványozó álláspontja szerint a Ptk. 339.§. (1) bekezdése mérlegelést is kizáró alkalmazásának a bírói döntésből való kizárása [77] az alperes pernyerése érdekében tett lépésnek minősül („*Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.*”). Emellett a kereset elutasítását közvetlenül okozó érvelése, mely szerint az indítványozó kötelessége lett volna annak bizonyítása, hogy a bejegyzési eljárása során alperes nem a jogszabályoknak megfelelően járt el, kirívóan téves, a jogszabály szövegével és a kártérítési eljárások alapelveivel kifejezetten ellentétes. Az erre alapozott önkényes bírói döntés – amely egyúttal a károkozó saját kimentése hiányát is tanúsítja – a károkozó kártérítési felelőssége azonnali és kötelező megállapítása helyett a károsult keresetét elutasította, a legsúlyosabb alaptörvényt sértő bírói döntésmódok egyike, nemcsak téves, jogsértő döntés meghozatalát jelenti, hanem azt is, hogy a kimentési kötelezettség nem-teljesítése miatt, ugyanazon tényállás mellett, a meghozottal ellentétes, a kereset teljesítését kellett volna meghoznia. Súlyossága és jellege miatt ezért a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljárás, majd minden részjogosítványát megsérti: kiüresíti a bírósághoz való fordulás jogát, a sérül tárgyalás igazságosságához, a bírói pártatlansághoz, a hatékony bírói jogvédelemhez, valamint azon alkotmányos joga, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Indítványozó álláspontja szerint ezért indítványa, a Ptk. 339.§ (1) bekezdése szövegével, értelmével és a jogalkotó szándékával homlokegyenest ellentétes alkalmazása alapján hozott önkényes bírói döntés esetében a tisztességes eljárásra való, az (1) bekezdésben szereplő általános hivatkozás is elegendő kellene legyen.
- [79] Álláspontja szerint viszont a [76]–[77] alatti hivatkozások kellő indokolással szolgálnak arra, hogy az előzőekben, illetve a [78] alatt felsorolta illetve tárgyaltak szerint miért, sértik az alkotmányos jogát, miért nincs összhangban a bírói döntés XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal összességében és egyes rész-jogosítványait illetően.
- [80] Az elsőfokú bíróság indokolásában részletesen taglalja, hogy indítványozó jogelődnek hogyan kellett volna a vásárláskor megbizonyosodnia, hogy szerepel-e jelzálogjog bejegyzési kérelem a földhivatali iratok között, és tényként állapítja meg, hogy a tulajdonjog bejegyzési kérelem benyújtásakor már iktatva volt a [REDACTED] jelzálogjogbejegyzési kérelme, továbbá megállapítja, hogy a „Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Kfv.III.37.173/2006/12. számú ítéletével elfogadta, hogy a [REDACTED] Rt. kérelme megfelelt a jogszabályoknak.” Utóbbi megállapítást az alperes/hatóság azon, bizonyítottan valótlan állítása átvétele alapján fogalmazta meg, mely szerint „figyelemmel a lefolytatott közigazgatási eljárásokra „..... az alperes a felperesnek kárt nem okozott, a földhivatali eljárás jogszerű volt.” Ez egy kirívóan súlyos tévedés, iratellenes állítás,
- [81] Indítványozó [02] – [07] alatt mutatta be részletesen, hogy az alperes és az elsőfokú bíróság szajkózás-szerűen ismételt közigazgatási ítéletekkel kapcsolatos hivatkozása valójában ellentétes értelmű az ítélet tényállásában és indokolásában a neki tulajdonított tartalommal. Felperes azért használja ezen nem ideillő kifejezést, mert az elsőfokú bíróság lényegében változatlanul ismételte meg első, megalapozatlansága miatt hatályon kívül helyezett ítéletét, ugyanezen iratellenes állításokkal miközben ismert volt indítványozó folyamatos, a tévedést részletesen bemutató álláspontja. Ezeket a hatályon kívül helyezett ítélet elleni fellebbezésében is kifejtette, és beadványaiban is folyamatosan előadta, miközben alperes folyamatosan ismételte ezen, a közigazdasági per elkésztettség miatti elutasítása indokolásából kiragadott, magváltoztatott és a valós értelmével ellentétes szövegtöredéket. A Fővárosi Törvényszék nem volt hajlandó figyelembe venni indítványozó bizonyítékokkal a

közigazgatási határozatok tényleges tartalmával kapcsolatos érvelését, bizonyítékait, nem is reagált ezekre és indokát sem adta miért hallgatásáról. Az elsőfokú bírói döntés így egy kiüresített, színjáték-jellegű eljárás befejezését jelentette, mely a jogszabály szövegével ellentétes jogalkalmazáson, iratellenes bizonyítékon alapuló tényálláson alapult, melyben a károsult csak megszólalás nélküli statisztaszerepet kapott. A bíróság kifejezetten alperes pernyerése érdekében járt el, átvette minden érvelését, megtagadta az okirati bizonyítékok vizsgálatát, megemlítesük nélkül kihagyta a tényállásból. **Indítványozó megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság még téves jogszabályalkalmazása alapján hozott döntése is iratellenes, mely szerint indítványozó nem bizonyította a károkozó felróhatóan jogsértő magatartását.** Bár ez a károkozó kötelezettsége volt, mivel viszont indítványozó a Ptk. 339. (1) bekezdése rá vonatkozó előírása szerint bizonyítania kellett kára, bekövetkezését, a károkozást, és hogy az a károkozó jogellenes magatartása okozta, a károkozás jellege miatt ezt csak a bejegyzési ügyre releváns földhivatali nyilvántartásból kapott iratmásolatokkal, azokon szereplő beérkezési időpontok bemutatásával lehetett bizonyítani. Ezek pedig jellegüknél fogva, egyúttal azt is bizonyították, hogy a jelzálogjog jogsértő módon, a kérelmek rangsorát megsértve kerültek bejegyzésre. **Ez külön bizonyítás nélkül azt jelenti, hogy a bejegyzésekre az Inyvtv.-nek a bejegyzések rangsorára vonatkozó szabálya megsértésével került sor, és ez külön bizonyítás nélkül alperessel szemben felróható.** A Fővárosi Törvényszék tehát olyan bizonyítás hiányára hivatkozással utasított el indítványozó keresetét, amelyet indítványozó már keresetében teljesített, majd később beadványaiban részletesen előadott. Az elsőfokú bíróság tehát olyan bizonyítás hiányára alapozva utasította el a keresetet, amelyet indítványozó teljesített, de a bíróság vizsgálni, figyelembe venni megtagadott. Ez lényegében további súlyos jogsértés a jogsértő alapon hozott döntésében.

- [82] Indítványozó szerint ezzel bizonyította, hogy az eljárás kirívóan tisztességtelen volt, színjáték, melyben a döntés előre meg volt írva, és a károsult érvelése, a bemutatott bizonyítékok sem tudták befolyásolni, mivel kivétel nélkül figyelmen kívül maradtak.
- [83] Ezzel kapcsolatban indítványozó azt kívánja kihangsúlyozni, hogy a kártérítési kereset nem arról szólt, hogy a [REDACTED] kérelme **megfelelt-e a jogszabályoknak**, ahogy az indoklás fogalmaz, hanem arról, hogy **a jogszabálynak megfelelő kérelmet** mikor nyújtották be. Arról tehát, hogy a bejegyzésre alkalmas okiratot tartalmazó kérelem előbb vagy később érkezett, mint indítványozó tulajdonjogbejegyzési kérelme. Ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy ugyanezen Legfelsőbb Bírósági ítélet (A_03), az elsőfokú ítélet második legfontosabb, a döntést megalapozó tényállítás iratellenességét bizonyítja [04]: „...- a fellebbezést érdemben elbíráló alperesi határozat hiányában – közigazgatási perben nem lehet vizsgálni, hogy a Mezőbank jelzálogjog bejegyzésre irányuló beadványa ranghelyet foglalhatott-e el, a kérelemhez csatolták-e a bejegyzés alapjául szolgáló okiratot (kölcsönszerződést).” Az elsőfokú bíróság azon döntése, mely azon alapszik, hogy „a Legfelsőbb Bíróság ítélete megállapította, hogy a jelzálogot bejegyző határozat nem volt jogszabálysértő”, kirívóan, **és nyilvánvalóan – döntést közvetlenül alperes érdekében befolyásoló módon – iratellenes [03]-[06].**
- [84] Indítványozó álláspontja szerint az elsőfokú döntés nem biztosította az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésén keresztül érvényesülő 28. cikkével való összhangot amiatt, hogy egyrészt a kártérítés legalapvetőbb szabályával ellentétesen, másrészt kirívóan iratellenes tényre alapítottan került meghozatalra, indítványozónak ezen jogsértésekre való felhívá-

sa figyelmen kívül hagyása mellett, ennek indokolása, valamint alperes álláspontjával való ütköztetés nélkül. Az Alaptörvény 28. cikkére indítványozó úgy hivatkozik, hogy azzal kapcsolatban Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e.

- [85] Egyidejűleg az előzőek azt is jelentik, hogy az elsőfokú bíróság döntését a kereset elbírálása nélkül, egyetlen tárgyi (okirati) bizonyíték figyelembevétele nélkül, alperes „bemondása” mérlegelés nélküli elfogadásával hozta meg, indítványozó álláspontját ugyanakkor figyelmen kívül hagyta [18]. Indítványozó figyelemmel van az Alkotmánybíróság álláspontjára, mely szerint nem a bírói döntéseket felülvizsgáló „szuperbíróságként” jár el, ezért a kirívóan téves iratellenességen kívül hasonló felvetésekkel nem élt. Indítványozó (nem csak ezen ponttal kapcsolatban) hivatkozik a 15/2002. (III. 29.) AB határozatra, melyben „A magyar Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségének elvét, polgári ügyekben is a tisztességes eljáráshoz való jog részének tekinti, és amely azt jelenti, hogy a „jogainak érvényesítése érdekében a bíróság előtt mindenki egyenlő esélyekkel rendelkezik.” Indítványozó szerint az eljárás minden vonatkozásában sérült ezen joga, semmiféle jogát nem tudta érvényesíteni az eljárásban.
- [86] Indítványozó a [15]–[16] alatt részletezte, hogy azért terjesztett elő bizonyítási indítványt, hogy a keresete elbírálása során a bíróság ne tudja megkerülni a bejegyzési okiratok vizsgálatát, amely a normális elbírálás folyamán egyébként megkerülhetetlen lett volna. A bíróság a javasolt iratokat bekérte, a bizonyítási eljárást nem folytatta le. A 19/2015. (VI. 15.) AB határozatban a mulasztás jogkövetkezményének megállapítása mellett semmisítette meg az Alkotmánybíróság a bírói döntést, a bizonyítási indítvány elutasítása miatt. Indítványozó álláspontja szerint a bizonyítási indítvány nem teljesítése lényegében hasonló a megtagadásához, mivel elmulasztása perdöntő volt: a bíróság anélkül hozta meg a rangsorral kapcsolatos döntését, hogy a megállapításához elengedhetetlenül szükséges iratokat vizsgálta volna.
- [87] Az érdemi döntéshez való jog az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog rész-jogosítványa. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevétele formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. Indítványozó álláspontja szerint egy ingatlannyilvántartási rangsorral kapcsolatos perben nem lehet érdemi döntést hozni az egymással szembeni okiratok hivatalos földhivatali beérkeztetési dokumentuma vizsgálata nélkül. Ugyancsak érintheti az érdemi döntéshez való joga sérülését, ha a bíróság nem az érvényes jogszabályt alkalmazza, hanem egyedi, az ügy eldöntése érdekében kreáltat.
- [88] Indítványozó tehát arra a kérdésre, hogy miként sérült az Alaptörvényben biztosított joga, miért elmentés az elsőfokú bíróság döntése az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében, a XIII. cikkben és a 28. cikkben foglalt rendelkezéseivel a fenti részletes hivatkozások és indokolások alapján összefoglalóan úgy tud válaszolni, hogy azért, mert az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az Alaptörvény ezen rendelkezéseiben foglaltakat, amikor hallgatólagosan megtagadta a rangsorral kapcsolatos kártérítési ügyben a rangsor alapját képező okiratok nemcsak vizsgálatát, de „kézbevétele-

ét" is, a kártérítési kereset elbírálását a jogszabállyal ellentétes módon a károkozó felelősség alóli kimentésére vonatkozó bizonyítást a károsultra terhelte oly módon, hogy neki kellett volna bizonyítania a jelzálogjog bejegyzési eljárás felróható jogellenességét, ráadásul olyan körülmények között, hogy az erre vonatkozó bizonyítási terhet nem osztotta ki a károsultra. A jogszabálynak a szövegével és az értelmével ellentétes alkalmazása közvetlenül a kereset elutasításához vezetett. A kereset elutasítása másik döntő fontosságú eleme a Legfelsőbb Bíróság [78] közigazgatási perben hozott ítéletének – alperes általi – kirívóan iratellenes, értelmében módosított álláspontja ellenőrzés és kritika nélküli átvétele, és az ítélet erre alapítása, az indokolási kötelezettsége elmulasztásával, az indítványozó érdemi ellenvéleménye figyelmen kívül hagyásával. A bírói döntés a fentiekben a megjelölt Alaptörvény rendelkezéseit, különösen a XXVIII. cikk (1) bekezdésében szereplő részjogosítványai majdnem mindegyikét megsértették. Ezeket indítványozó nem csak általánosságban állítja, hanem a rész-jogosítványok tekintetében be is mutatta. Egy bírói döntés, amely ilyen kirívó jogsértéseken alapul, nem lehet összhangban az Alaptörvénnyel.

- [89] Az alkotmányjogi panasz egyik központi kérdése az indokolási kötelezettség megsértése. Az elsőfokú bíróság nem indokolta, miért fogadja el az alperes azon álláspontját, mely szerint a korábbi Legfelsőbb Bírósági ítéletnek bármilyen köze is lenne a kártérítési eljáráshoz, miért lapozza ítéletét egy értelmezésével ellentétes kiragadott szövegére, miért nem veszi figyelembe a közvetlen okirati bizonyítékokat. Nem tartalmaz döntése indokolása semmit indítványozó álláspontjáról, arról sem, hogy azt miért vetette el. Döntése lényegében egy kinyilatkoztatás volt, az eljárásban indítványozó szerepet nem kapott. Az Alkotmánybíróság a 3007/2016. (I.25.) AB határozatba foglalt döntésével az eljárás bíróságok által pusztán az irányadó jogszabályi rendelkezés alapján meghozott döntését a bizonyítékok mérlegelésének hiánya miatt, az indokolt bírói döntéshez való jog sérelmén keresztül állapította meg a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelmét. Indítványozó álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az általa bemutatott bizonyítékok teljes figyelmen kívül hagyásával hozta meg döntését, amelyet emiatt kirívóan súlyosan iratellenes tényállásra alapított, a más helyen részletezett jogszabály szövegével ellentétes döntésével. Indítványozó ezen hivatkozásokat nyilvánvalóan a teljes alkotmányjogi panaszra értendően úgy értelmezi, hogy azokban foglaltakat a panaszban foglalt sérelme alátámasztására, indokolására alkalmasnak tartja.
- [90] Az indokolt döntéshez való jog, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás egyik rész-jogosítványa. Az Alkotmánybíróság a 61/2011. (VII. 13.) AB határozatában elvi jelentőséggel erősítette meg, hogy egyes alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye), emiatt az Alkotmánybíróság által nyújtott alapjogvédelem szintje semmiképpen sem lehet alacsonyabb, mint a nemzetközi, jellemzően az EJEB jogvédelmi szintje. **AZ EJEB az indokolt bírói döntéshez való jogot az Egyezmény 6. Cikkében foglalt tisztességes tárgyaláshoz való jog részének tekinti.** E körben a Bíróság kiindulópontja az, hogy a bírói döntésekkel szemben valamennyi demokratikus jogállamban elvárható az objektivitás és az átláthatóság, ami egyfelől elejét veszi az önkényes hatósági és bírósági döntéshozatalnak, másrészt erősíti a bírósági döntéshozatalba vetett közbizalmat, és a bírói döntések tekintélyét (Taxquet kontra Belgium, 926/05.; 2010. november 16.; § 90.; legutóbb megerősítve: Shala kontra Norvégia, 15620/09.; 2012. július 10.; § 29.). **A Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be** (Suominen

kontra Finnország, 37801/97.; 2003. július 1.; § 34.; legutóbb megerősítve: Vojtechová kontra Szlovákia, 59102/08.; 2012. szeptember 25.; § 35.). Éppen ezért elképzelhető, hogy valamely részletkérdésre vonatkozó indoklás teljes elmaradása nem, míg egy lényegesebb kérdésre vonatkozó hiányos indoklás viszont az Egyezmény 6. Cikkében biztosított jog megsértését idézi elő. A Bíróság ugyanakkor azt is elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indoklásában is adjon számot. **A Bíróság álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben** (hiv.: A Fővárosi Ítéletábla döntése).

- [91] Az Egyezmény jogvédelmi rendszerében a bírói döntéseknek a tisztességes eljárás által **megkövetelt indokolása iránti igény egyfelől szoros összefüggésben áll a jogorvoslathoz fűződő joggal**, ugyanis e jog hatékony gyakorlására kizárólag a bíróság döntését alátámasztó indokok ismeretében nyílik valódi lehetőség (erről lásd: Baucher kontra Franciaország, 53640/00). Másfelől szoros összefüggés mutatkozik az indoklási kötelezettség teljesítése, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadó azon alkotmányos igény között, hogy az eljárásban szereplő fél meghallgatást nyerhessen, azaz kérelmét a bíróság megvizsgálja. Ennek oka az, hogy kizárólag a kellő alapossággal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.
- [92] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog azt a minimális tartalmi követelményt állítja a bírói döntés indoklásával szemben, hogy az eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően az határozat lényeges kérdéseit kellő mélységben vizsgálja meg, és indokait döntésében részletesen mutassa be. Ennek megfelelően a Pp. 221. § és a Pp. 339/A. és 339/B. §-ok alkalmazása akkor van összhangban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alkotmányos szabállyal, ha az ítélet indokaiból e minimális tartalmi követelmény kitűnik. A [86] – [88] kivonatok a 7/2013. (III. 1.) AB határozatból.
- [93] Indítványozó több helyen is foglalkozott az indoklási kötelezettség megsértésével, de az eljárásban az alapjogi sérelmek nagy száma miatt nem lehetett hozzájuk hasonló részletességgel minden esetben indoklás fűzni, ezért arra kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az egyes és egyértelmű indoklásokat mindegyikükhöz hozzáérteni szíveskedjen. Hasonló a kérése a XXVIII. cikk (1) bekezdése részjogosítványai megsértését illetően, jellegüknél fogva, átfedéseik miatt az egyes pontokban leírt, a tisztességes eljárást sértő hivatkozások másikakra is vonatkoznak és viszont. A bírói döntés kirívóan súlyos, az Alaptörvénnyel való összhangot kirívóan nagy számban sértő vonatkozásai remélhetőleg érthetővé és teljesíthetővé teszik indítványozó kérelmét. Indítványozó tudatában van annak, hogy a bírói döntés megsemmisítésére egyetlen megalapozott sérelem elegendő, ugyanakkor alkotmányossági szempontból alapvető fontosságú kérdésnek tartja annak vizsgálatát, hogyan kerülhetett sor ilyen kirívóan jogsértő, a felperes jogait figyelmen kívül hagyó, iratellenes tényállásra alapított, jogszabály megváltoztatásával hozott döntésre, továbbá az egyes durva és világos sérelmekkel kapcsolatos Alkotmánybírási álláspont iránymutatásként szolgálhatna a bírói döntésekkel szembeni alkotmányjogi panaszok összeállításához.
- [94] Összességében pedig Indítványozó arra kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alkotmányjogi panaszban, a hiánypótlásban előadottak és a rendelkezésre álló iratokból állapítsa meg, hogy indít-

ványozó eszköztelenné vált az eljárás, a bizonyítási eljárás során. Állapítsa meg, hogy perbeli jogosítványai olyan mértékben csorbultak, ami felveti az alkotmányos alapjogvédelem indokoltságát. Ebből következően pedig a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélése tartalmi vizsgálatot igényel, amelynek során lehet választ adni arra, hogy megvolt-e a lehetősége jogi álláspontja és az azokat alátámasztó bizonyítékok érvényesítésére és azokat figyelembe vette-e, elbírált-e a bíróság, vagy ellenkezőleg az indítványozó véleménye figyelmen kívül hagyásával hozta meg döntését.

III. Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.824/2017/4/II. számú ítélete

- [95] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta [53] [54]. Indokolása szerint (7. oldal 2. bekezdés) *„Az előbbiekkal kiegészített tényállás mellett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, annak indokait azonban nem osztotta.”* A folytatásban pontosítja, hogy azon indokok, melyet nem osztott, nem azonosak az elsőfokú bíróság kirívóan súlyos – fentebb részletezett jogsértéseivel – hanem kizárólag az indokolása az elsőfokú bíróság felperes kára rendes jogorvoslati lehetőséggel való elhárításával kapcsolatos, felperes számára kedvező megállapítását vitatta. Indokolásában levezette, hogy felperesnek megvolt a kár elhárításához való rendes jogorvoslati lehetősége, azonban azt elmulasztotta igénybe venni, ezért felperes keresetét szerinte ezen ok miatt kellett volna elutasítani.
- [96] Azzal, hogy a másodfokú bíróság egyetértett a kereset elutasítással, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással, „csak” eltérő indokkal, teljesen eltekintett indítványozó fellebbezésének elbírálásától, felperes fellebbezésének egyetlen mondatát, érvelését nem tartotta szükségesnek említeni sem, nemhogy elbírálni. A fellebbezés eljárás kizárólag a másodfokú bíróság eltérő indoka megapozásáról szól. Ennek megfelelően az elsőfokú ítélet felperes által vitatott egyik jogsértése sem került elbírálásra, a másodfokú bíróság valójában egy új, a helybenhagyottól függetlennek látszó elsőfokú ítéletet tárgyalt le önmagával, olyan érvekkel és bizonyítékokkal, melyek az elsőfokú eljárásban fel sem merültek, melyeket nem az alperes terjesztett elő, hanem a másodfokú bíróság az alperes szerepét átvéve kreálta, vitatott meg önmagával, majd hozta meg egyetlen tárgyaláson az elutasító ítéletet is. Az indokolás elmaradása súlyosan sért indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát. **„A Bíróság (EJEB) álláspontja szerint nem felel meg az Egyezmény 6. Cikkében foglalt elvárásnak, ha a felülbírálati bírói fórum az alsóbb fokú bíróságnak az ügy lényegi kérdései tekintetében kifejtett érveit további vizsgálat és a vizsgálat indokainak előadása nélkül hagyja helyben”** [90]. A másodfokú bíróságnak valójában észlelnie kellett volna az elsőfokú döntés súlyos, kirívó jogsértéseit, az alaptörvénnyel való összhangja megbomlását, az alaptörvényellenességét, emiatt megalapozatlansága miatt, a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül kellett volna helyeznie a per újabb tárgyalására és újabb határozathozatalra történő utasításával. Az elsőfokú ítélettel való kifejezett egyetértése miatt, amelyet a döntés helybenhagyásával, azzal való egyetértése kifejezett egyetértését hangsúlyozásával deklarált, automatikusan, akár nyilvánvaló szándéka ellenére is áthozta – nemcsak a kereset elutasítása tényét, hanem - annak összes, súlyosan jogsértő megállapításait, iratellenes tényállítását, a jogszabály téves alkalmazását, azaz a teljes elsőfokú döntést. Nem lehet tehát ilyen módon figyelmen kívül hagyni az elsőfokú döntés megállapításait, eltekinteni a vele szemben benyújtott fellebbezés elbírálásától, a fellebbezés még egy hivatkozásszerű megemlézése nélkül, azzal a nyilvánvaló feltételezéssel, hogy egy nulláról kezdett el-

sőfokú eljárásban a rendes jogorvoslat elmulasztása esetén nincs szükség a kártérítés részletes érdemi vizsgálatára, anélkül elutasítható a kereset. Ez csak az elsőfokú döntéssel kapcsolatos fellebbezés elbírálása alapján elrendelt új eljárásban, újra kezdett eljárásban lett volna lehetséges. A másodfokú bíróság tehát megsértette a tisztességes eljárás (7) pontban meghatározott, indítványozó jogorvoslathoz való jogát, fellebbezése figyelmen kívül hagyásával azt ténylegesen megvonta, továbbá a fentebb említett Egyezmény 6. Cikkében foglalt jogát. Emiatt a teljes elsőfokú eljárás, a benne levő jogsértések, a jogsértő döntés maga elbírálatlanul maradt a jogerős ítélet ellenére, és hasonlóan folytatódott a Kúria, indítványozó által vitatott, jogszerűtlennek tartott helybenhagyó döntésével.

- [97] Indítványozó bízik abban, hogy alkotmányjogi panasa befogadásra kerül, az elsőfokú döntést a tisztelt Alkotmánybíróság a felhozott indokok alapján meg fogja semmisíteni, a 3353/2017. (XII. 22.) AB határozatban foglaltak figyelembevételével, és mivel azt a másodfokú bíróság helybenhagyta ezen döntését is alaptörvény-ellenesnek nyilvánítja és megsemmisíti.
- [98] Ugyanakkor álláspontja szerint a másodfokú döntés az előzők miatt „önállóan” is alkalmas az alaptörvény-ellenessége megállapítására, mivel sérti a XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslati joga érvényesülését, lényegében azt teljesen megvonva. A [95]–[97] alatti, a másodfokú bíróság által alkalmazott kirívó jogkerülő módszer folytatása az elsőfokú bíróság által megkezdett színjátéknak, ugyanúgy kiüresíti a másodfokú eljárást, ugyanúgy eszköztelenné teszi a károsult indítványozót, statisztaszerepre kényszerítve, akinek csak várnia kell a jogerős ítélet kézbesítését, hogy fizetni tudja utána az ötmillió forintot meghaladó illetéket és perköltséget. Egy olyan eljárásban, amelyben a kereset benyújtását követően lényegében egyetlen érvelését, bizonyítékát sem az alapeljárásban, sem a fellebbezésben nem vették figyelembe. A jogorvoslat (7) bekezdése szerinti sérelmén túl, így felperes az (1) bekezdés szerinti tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét is megjelöli, nevesítve az érdemi döntéshez való jogát. Hivatkozik az Alkotmánybíróságnak véleményére, mely szerint az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak, ezért a jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelménynek. A másodfokú bíróság az indítványozót jogorvoslati lehetőségétől – fellebbezése elbírálása hiányában – ténylegesen megfosztotta, eljárásban ténylegesen egy új elsőfokú eljárást kreált, amely előzetes megismerése nem volt biztosított, és amelyben a felek joga minimálisra korlátozott volt, és azonnal jogerős döntéssel került lezárásra. Ezzel lényegében sérült a bírósághoz való fordulás joga, az érdemi döntéshez való, a pártatlan bírósághoz való joga, lényegében a XXVIII cikk (1) bekezdése összes részjogosítványa is. Az egész eljárás így egyfokú vált, abban senki szerepet nem kaphatott, egy felolvasásos látszattárgyalás befejezésével döntése azonnal jogerőssé vált. Indítványozó a [77] alatti hivatkozásokat a másodfokú döntés e vonatkozásában is érvényesnek tartja. Az indokolt döntéshez való [89]–[93] alatt kifejtetteket hasonlóan érvényesnek tartja a másodfokú döntéssel kapcsolatban is.
- [99] A bíróság által meghozott ítélettel kapcsolatban követelmény, hogy határozott, egyértelmű legyen, megértéséhez ne legyen szükség értelmezésre találgatásra, ugyanis többféleképpen értelmezhető ítélet esetén sérül a jogorvoslathoz való joga. A másodfokú bíróság az ítélete indokolása után megjegyzésszintű, további két feltételes indokot fűzött. Ezek közül a másodikat – az elévülés teória – az első feltétel nem teljesülése esetére jelezte. Indítványozó felülvizsgálati kérelmében is jelezte,

hogy nem tudja értelmezni a két feltétele megjegyzés szintű teória joghatását, de az fel sem vetődött benne, hogy ez a hozzáadott feltételes teória ténylegesen az elsőfokú elutasító döntést hatályában fenntartó ítéletbeli indokolással azonos szintű és joghatású, azaz három egyenrangú, a kereset elutasítását jelentő indokolást tartalmaz a döntés, amint a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a Kúria megállapította. Ezen megállapítás ellentétes ugyanis az ítélet szövegével. Indítványozó álláspontja szerint ezen több-értelmű bírói döntés súlyosan sérti a XXVIII. 1. cikk (7) bekezdése szerint jogorvoslathoz való jogát, ugyanis a Kúria és az indítványozó eltérő értelmezése miatt, bár védekezett a plusz két teóriával szemben, de formailag nem különítette el három, egymástól független fellebbezéssé ahogy a Kúria elvárta volna. Ennek eredmény az lett, hogy a Kúria nem észlelte a másodfokú bíróság hibás indokolását, formai ok miatt nem teljesítette indítványozó kérését, nem bírálta el a felülvizsgálati kérelmet. Indítványozó szerint ugyanis, ha a három teória azonos joghatású érvényes elutasítás, akkor azt az ítéletben határozottan meg kellett volna jelölni, nem pedig az egy határozottan megjelölt után feltételes, illetve kétszeres feltételes módon hozzáfűzni. Indítványozó szerint a több-értelmű megfogalmazás fennáll, és kifejezett joga van a feltételes megjegyzéseket úgy értelmezni, ahogy az benne megfogalmazásra kerültek, azaz egyszerű tájékoztatásként, ugyanakkor egy jogerős végleges ítéletben nem értelmezhető semmilyen vonatkozásban a további lehetséges feltétel: *„A felperes kárigénye azonban az előbbi speciális feltétel fennállása esetén sem lenne teljesíthető, mert követelése az alábbi indokok miatt alaptalan lenne.”* (8. oldal 1. bekezdés). A jogerős ítélettel szembeni követelmény a határozottság és véglegesség, ezen szöveg pedig kétszeres feltételes elbírálási lehetőséget jelent, azaz nem értelmezhető egy végleges jogerős ítéletben szereplő: akkor sem lenne teljesíthető ha, időbeli dinamikát, és egy vagy két ítélet utáni, harmadikra is lehetőséget sugalló szövegezés.

- [100] Az első feltételes teória megalapozásához [62]–[64] a másodfokú bíróság által kitalált és alkalmazott virtuális jogalkalmazás, a bíróság általi jogalkotás szükséges, amellyel gyakorlatilag meghekkeli a Ptk, Pp. és Inyvtv. jogszabályait, ezzel kirívóan súlyosan megsérti a XXVIII. 1. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog több rész-jogosítványát, indokolás azonos a [100] alatt kifejtéssel. A másodfokú bíróság ezzel a károsult reparációját segítése kártérítési elvet a károsult üldözésévé változtatta. Felhatalmazta magát arra, hogy a Ptk. 339. §-ával ellentétesen vizsgálhassa a károsult sérült tulajdona megszerzése körülményeit, kijelentette, hogy a kártérítési eljárások esetében az ingatlannyilvántartás közhitelessége nem érvényesül, ezen jogán pedig az Inyvtv.-t meghekkelve megváltoztatta indítványozó és eladója által 1992-ben megkötött és a közigazgatási bírósági eljárásban hozott ítélet alapján a földhivatal által 2001-ben 1992. évi, visszamenőleges hatállyal bejegyzett szerződését egy évvel később dátumra, néhány nappal a vitatott jelzálogjog bejegyzés tényleges beérkezése utánra. Ezzel „megoldotta” alperes javára a rangsor kérdését. Ezen feltételes teória szerint tehát nem történt károkozás, mivel a jelzálogbejegyzési kérelem beérkezése korábbi, mint az általa későbbre „tolt” indítványozó jogelőd szerződése. Indítványozó álláspontja szerint nem véletlen, hogy a másodfokú bíróság ezt feltételes megjegyzésként fűzte az ítélethez és nem annak tényleges részeként. A másodfokú bíróság ezen kirívóan jogsértő érvelése súlyosan sérti indítványozó XXVIII. 1. cikk (1) bekezdésében foglalt jogát, mellyel kapcsolatban indítványozó érvényesnek tartja a [77] alatt kifejtetteket: *Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel.....A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé....* [a]z Alaptörvény 28. cikke

szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A másodfokú bíróság ezzel a jogi konstrukcióval már túllépett a jogértelmezés határán. Az Alkotmánybíróság elismerte: vannak olyan helyzetek, amikor egy szabályozás felülírása, kitágítása a bíróságok részéről már nem jogértelmezési, hanem contra legem jogalkalmazási – tulajdonképpen jogalkotási – tevékenységet jelent, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének a sérelmét. „A jogállamiság elvéből, követelményéből az is következik, hogy a jogértelmezés nem válhat a jogalkalmazó szerv önkényes, szubjektív döntésének eszközévé. Ellenkező esetben sérülne a jogbiztonság követelménye, a jogalkalmazó szervek döntéseire vonatkozó kiszámíthatósági és előre láthatósági elvárás” (3026/2015. (II. 9.) AB határozat. Indítványozó kifejezetten hivatkozik ezen álláspontra a másodfokú bíróság döntésével kapcsolatban.

- [101] Indítványozó álláspontja szerint az előző [102]-[103] alatti kirívóan jogellenes „teória” megjegyzés szintű, feltételes jellege miatt nem képezhetné az alkotmányjogi panasz részét, azzal viszont, hogy a Kúria ezt a másodfokú ítélet részévé tette, azonos szintre emelte az eredeti, egyetlen megjelölt elutasítási okkal, indítványozó vélemény szerint az erre is ki kell terjedjen az alkotmányjogi panasz.

A Kúria Pfv.III.20.239/2018/7. számú ítélete

- [102] Indítványozó álláspontja szerint a Kúria ítéletével kapcsolatos érvelés elegendő indokolást tartalmaz, hogy miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. A leghangsúlyozottabb nyilvánvalóan az, hogy lehetetlen, teljesíthetetlen és indokolatlan feltételt támasztott a felülvizsgálati kérelem elbírálása teljesítéséhez [39], így jogsértően vonta el indítványozó jogorvoslathoz való jogát. Az Alkotmánybíróság szerint a felülvizsgálati eljárás ugyan rendkívüli jogorvoslat, de ha annak joga biztosított, akkor az eljárás során a rendes jogorvoslatra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az alkotmányjogi követelményekkel kapcsolatban is.

Kelt: Budapest, 2019. augusztus 21.

